

**Uzasadnienie uchwały
podjętej przez komisję habilitacyjną powołaną w dniu 5 marca 2018 r.
przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów
(pismo nr BCK-III-L-8340/2017)
w sprawie przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego**

dr. ARTURA OSIKOWSKIEGO

w dziedzinie nauk biologicznych, w dyscyplinie biologia.

Komisja habilitacyjna zapoznała się ze wszystkimi materiałami dotyczącymi postępowania habilitacyjnego dr. Artura Osikowskiego: (1) autoreferatem przedstawiającym opis osiągnięć naukowych i dorobku, który Habilitant przygotował w j. polskim i angielskim, w tym z wykazem 7 prac składających się na osiągnięcie naukowe Habilitanta; (2) wykazem pozostałych prac naukowych oraz osiągnięć dydaktycznych, współpracy naukowej i popularyzacji nauki przygotowanym w j. polskim i angielskim; (3) kopiami prac składających się na osiągnięcie naukowe pt. "Wpływ historii geologicznej regionu na biogeografię wodnych Truncatelloidea w basenie Morza Egejskiego i na Bałkanach"; (4) oświadczeniami współautorów prac o ich wkładzie w powstanie publikacji. Ponadto komisja zapoznała się z dokumentacją zawierającą kopię dyplomu doktorskiego, wnioskiem o przeprowadzenie przewodu habilitacyjnego na Wydziale Biologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu oraz z opiniami sporządzonymi przez recenzentów powołanych przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów – prof. dr hab. Beatę Pokryszko i prof. dr hab. Macieja Wołowicza oraz przez Radę Wydziału Biologii UAM – dr hab. Andrzeja Lesickiego. **Recenzje prof. dr hab. Beaty Pokryszko i dr hab. Andrzeja Lesickiego były pozytywne i stwierdzały, że osiągnięcie naukowe i dorobek kandydata spełniają kryteria ustawy, natomiast recenzja prof. dr hab. Macieja Wołowicza zawierała konkluzję, że wniosek nie spełnia wymagań ustawy.**

Komisja stwierdza, że dokumentacja wniosku została przygotowana zgodnie z wytycznymi zawartymi w ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. z 2017 r., poz. 1789) i od strony formalnej nie budzi zastrzeżeń.

Na podstawie powyższych materiałów komisja oceniła:

- osiągnięcie naukowe przedstawione w postaci cyklu 7 publikacji,
- ogólną aktywność naukową,
- osiągnięcia w zakresie dydaktyki, organizacji i popularyzacji nauki.

1. Sylwetka Habilitanta

Dr Artur Osikowski jest absolwentem Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Jagiellońskiego, gdzie w 1997 r. uzyskał dyplom magistra biologii. Na tej samej uczelni, w 2003 r. uzyskał dyplom doktora nauk biologicznych na podstawie rozprawy, której promotorem był prof. dr hab. Jan Rafiński. W latach 1999-2000 dr Artur Osikowski był

zatrudniony w Zakładzie Genetyki i Ewolucjonizmu w Instytucie Zoologii na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi UJ, następnie w Instytucie Nauk o Środowisku (2003) i w Zakładzie Anatomii Porównawczej (2003–2016) na tym samym uniwersytecie. Od 2015 r. dr Artur Osikowski jest zatrudniony w Zakładzie Anatomii Zwierząt na Wydziale Hodowli i Biologii Zwierząt Uniwersytetu Rolniczego im. H. Kołłątaja w Krakowie. Zainteresowania badawcze dr Artura Osikowskiego zmieniały się z czasem. Początkowo były one związane z problematyką rozmnażania płazów oraz zjawiskiem poliandrii. Obecnie koncentrują się wokół problematyki związanej z szeroko rozumianym wpływem historii geologicznej na filogenezę i biogeografię ślimaków wodnych z nadrodziny Truncatelloidea, które ze względu na przywiązanie do określonych siedlisk i ograniczone zdolności dyspersyjne stanowią dobry model do tego typu badań. Habilitant wykorzystuje w tych badaniach dane molekularne do analizy pokrewieństw między populacjami, wyróżniania gatunków i datowania molekularnego.

2. Ocena osiągnięcia naukowego przedstawionego w postaci cyklu publikacji

Wszyscy Recenzenci ocenili pozytywnie osiągnięcie naukowe dr. Artura Osikowskiego, na które składa się monotematyczny cykl 7 artykułów naukowych o sumarycznym współczynniku oddziaływania $IF=7,837$ i punktacji $MNiSW=169$. Prace powstały w latach 2015-2017 i poza jedną zostały opublikowane w czasopismach z listy JCR. Dr Artur Osikowski jest jedynym autorem pracy o charakterze podsumowującym, opublikowanej w *Folia Malacologica* (publikacja nr 7, spoza listy JCR), natomiast pozostałe prace są wieloautorskie, przy czym Habilitant jest pierwszym autorem trzech z nich, w dwu innych jest autorem korespondencyjnym. Jego wkład w powstanie publikacji został oszacowany na 40 do 100%, co zostało potwierdzone oświadczeniami współautorów.

Prof. dr hab. Beata Pokryszko w swojej ocenie stwierdziła, że rezultaty badań wchodzące w skład osiągnięcia naukowego znacząco poszerzyły wiedzę o filogeografii i filogenezie Truncatelloidea na wyspach Morza Egejskiego, Bałkanach i w basenie Morza Czarnego. Dane genetyczne pozyskane z nowych, nieznanych dotąd stanowisk, pozwoliły na powiązanie rozmieszczenia i pokrewieństw z takimi wydarzeniami, jak Kryzys Messyński czy zlodowacenia plejstoceniowe. Ważnym osiągnięciem było też pierwsze kompleksowe zbadanie fauny jaskiniowej. Podsumowując ocenę osiągnięcia Habilitanta, **prof. dr hab. Beata Pokryszko** podkreśliła, że wyniki osiągnięcia naukowego mają szansę znaleźć się w podręcznikach, ze względu na bardzo dobrze wybrany model badawczy, na który składają się: ograniczone do pojedynczych stanowisk lub niewielkich zasięgów Truncatelloidea, wybrany rejon Morza Egejskiego i Bałkany i nowoczesne metody analityczne. **Dr hab. Andrzej Lesicki** również jednoznacznie pozytywnie ocenił osiągnięcie habilitacyjne dr. Artura Osikowskiego. Do najważniejszych odkryć Habilitanta zaliczył udowodnienie, że rozmieszczenie i radiacja Truncatelloidea są powiązane z geologicznymi zdarzeniami wypłylenia i stepowienia w rejonie Morza Czarnego i wschodniego Śródziemnomorza oraz odkrycie szczególnego znaczenia jaskiń dla filogenezy tych ślimaków. Zdaniem **dr. hab. Andrzeja Lesickiego**, szczególnie wartościowym osiągnięciem w badaniach składających się na cykl habilitacyjny było wsparcie dotychczasowych klasycznych badań o wnikliwą analizę cech molekularnych, co pozwoliło w znaczącym stopniu uporządkować klasyfikację gatunków z tej grupy. Podsumowując, Recenzent podkreślił szeroką wiedzę Habilitanta na temat wydarzeń geologicznych obszaru Morze Egejskiego i południowych Bałkanów i stwierdził, że Habilitant wykazał swą samodzielność naukową w projektowaniu badań i

wyciąganiu wniosków, będących podstawą realizowania celu założonego w temacie osiągnięcia habilitacyjnego. Zdaniem **prof. dr hab. Macieja Wołowicza**, praca opublikowana w *Folia Malacologica* stanowi autorskie podsumowanie rezultatów prac wchodzących w skład osiągnięcia naukowego Habilitanta i w związku z tym nie powinna się znajdować w tym cyklu. **Prof. dr hab. Jacek Siciński** zwrócił uwagę, że ta praca jest syntezą wyników składających się na osiągnięcie, jaka bywa nierzadko wymagana przez wielu recenzentów. Takie podsumowanie może stanowić, zdaniem przewodniczącego, wartościowy element osiągnięcia naukowego. **Prof. dr hab. Maciej Wołowicz** nie zgodził się z tą opinią, stwierdzając, że miejsce na syntezę jest w autoreferacie, mimo że autoreferat nie podlega ocenie formalnej. Pomimo wykluczenia z oceny jednej publikacji, **prof. dr hab. Maciej Wołowicz** stwierdza, że przedstawione osiągnięcie naukowe spełnia i tak w stopniu zadowalającym wymogi stawiane kandydatom do stopnia naukowego doktora habilitowanego. Do najważniejszych wyników osiągnięcia naukowego Habilitanta zaliczył poszerzenie wiedzy o filogeografii i filogenezie Truncatelloidea, wschodniej części Basenu Śródziemnomorskiego, wykazanie odrębności ewolucyjnej jaskiniowej fauny Truncatelloidea, wykorzystanie narzędzi biologii molekularnej do identyfikacji gatunkowej oraz szeroki, geograficzny zasięg prowadzonych badań. **Prof. dr hab. Maciej Wołowicz** zwrócił uwagę, że część wyników składających się na osiągnięcie naukowe mogła być opublikowana w czasopismach o wyższym współczynniku oddziaływania (IF). Taką samą opinię wyraził **dr hab. Artur Burzyński**, stwierdzając, że publikowanie w czasopismach z niskim IF może świadczyć o braku ambicji lub słabej jakości wyników Habilitanta. **Prof. dr hab. Jerzy Błoszyk** zauważył, że na wybór czasopism mógł mieć wpływ czas, ponieważ wszystkie prace wchodzące w skład osiągnięcia ukazały się w stosunkowo krótkim okresie w latach 2015-2017.

Podsumowując, wszyscy członkowie komisji zgodnie stwierdzili, że osiągnięcie naukowe dr. Artura Osikowskiego spełnia wymogi stawiane kandydatom do stopnia doktora habilitowanego nauk biologicznych w dyscyplinie biologia.

4. Ocena ogólnej aktywności naukowej

Ogółem dorobek naukowy dr. Artura Osikowskiego składa się z 19 artykułów naukowych opublikowanych w czasopismach znajdujących się w bazie JCR, z czego sześć wchodzi w skład osiągnięcia naukowego, oraz z ośmiu artykułów opublikowanych w czasopismach z listy "B" MNiSW, z czego cztery w specjalistycznym czasopiśmie *Folia Malacologica*. Sumaryczny IF wszystkich publikacji wg roku publikacji wynosi 26,153, a suma punktów MNiSW wg roku publikacji wynosi 458. Łącznie prace dr. Artura Osikowskiego były cytowane według bazy Web of Science (WoS) 83 razy, a Indeks Hirscha według bazy WoS wynosi 4. Ponadto dr Artur Osikowski jest autorem lub współautorem 14 krajowych i zagranicznych doniesień konferencyjnych. Był kierownikiem dwóch projektów naukowych finansowanych ze środków Komitetu Badań Naukowych, w dwóch kolejnych był wykonawcą. W roku 2016 otrzymał nagrodę zespołową III stopnia Rektora UJ za działalność naukową.

Prof. dr hab. Beata Pokryszko zwróciła uwagę, że prace przedhabilitacyjne stanowią spójną całość z osiągnięciem habilitacyjnym i świadczą o dużym doświadczeniu dr. Artura Osikowskiego w stosowaniu narzędzi molekularnych. W ocenie **prof. dr hab. Macieja Wołowicza** jest to wynik niższy niż przeciętny w dziedzinie nauk biologicznych, zwłaszcza w przypadku stosowania danych molekularnych. Pan **dr hab. Artur Burzyński** zwrócił uwagę na niedociągnięcia w przygotowanej przez Habilitanta dokumentacji,

polegające m.in. na nie przedstawieniu cytowań bez autocytacji oraz stwierdził, że większość cytowań dotyczy trzech pierwszych publikacji Habilitanta. Zdaniem **dr. hab. Andrzeja Lesickiego** prace opublikowane przy współautorstwie Habilitanta mają wysoką wartość merytoryczną, znajdują się w obiegu międzynarodowym i są czytane przez specjalistów, a stosunkowo niska liczba cytowań może wynikać zarówno z nielicznego grona specjalistów zajmujących się Truncatelloidea, jak i krótkiego czasu, jaki upłynął od ukazania się publikacji. W podsumowaniu komisja stwierdziła, że pomimo stosunkowo niskich wartości części wskaźników bibliometrycznych, aktywność naukowa dr. Artura Osikowskiego spełnia wymogi stawiane kandydatom do stopnia doktora habilitowanego nauk biologicznych w dyscyplinie biologia.

5. Ocena osiągnięć w zakresie dydaktyki, organizacji i popularyzacji nauki

Dr Artur Osikowski prowadzi od 2003 zajęcia dydaktyczne z zakresu zoologii, histologii, anatomii i ewolucjonizmu na Uniwersytecie Jagiellońskim, w Podhalańskiej Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Nowym Targu i na Uniwersytecie Rolniczym im. H. Kołłątaja w Krakowie. Był promotorem 18 prac licencjackich i sześciu magisterskich. Jest autorem czterech artykułów popularnonaukowych w czasopismach *Wszechświat* i *Przegląd Zoologiczny*, przygotowywał i prowadził zajęcia popularyzatorskie dla młodzieży, angażuje się w prace z zakresu monitoringu herpetologicznego. W latach 2008-2012 był przedstawicielem niesamodzielnymi pracowników naukowych w Radzie Instytutu Zoologii UJ, a od 2016 r. jest członkiem Wydziałowej Komisji ds. Dydaktycznych i Studenckich Wydziału Hodowli i Biologii Zwierząt Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie. W 2017 r. Habilitant odbył krótkoterminowy staż naukowy na Ukrainie. Współpracuje z naukowcami z Bułgarii, Słowenii i Ukrainy.

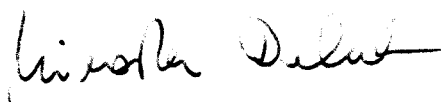
Wszyscy członkowie komisji pozytywnie ocenili działalność dydaktyczną i popularyzatorską Habilitanta. Działalność organizacyjną, w tym skuteczność w pozyskiwaniu środków na prowadzenie badań oceniono jako wystarczającą. Zdaniem **prof. dr hab. Macieja Wołowicza** brakuje w dorobku Habilitanta doświadczeń związanych z kierowaniem programami badawczymi, krajowymi, unijnymi lub międzynarodowymi, a nawet uczestnictwa w nich. Z kolei **dr. hab. Mirosława Dabert** zwróciła uwagę, że dr Artur Osikowski kierował dwoma projektami krajowymi, z których jeden został zakończony w 2015 r., a w dwóch następnych był wykonawcą, co wskazuje, że ma znaczące doświadczenia w realizacji projektów badawczych. Współpraca międzynarodowa i brak długoterminowych staży naukowych zostały ocenione przez członków komisji jako najsłabszy element wniosku. Zdaniem **prof. dr hab. Macieja Wołowicza**, brak doświadczenia zdobytego na stażach oraz brak udokumentowanej szerszej współpracy krajowej oraz zagranicznej w poważnym stopniu ogranicza możliwości dr. Artura Osikowskiego w pozyskiwaniu środków na badania, budowaniu zespołu badawczego i ewentualnym wspieraniu rozwoju naukowego młodych naukowców, którzy znaleźliby się pod jego opieką. Odmiennego zdania był **dr hab. Andrzej Lesicki**, który zauważył, że wprawdzie współpraca zagraniczna Habilitanta jest skromna ale autentyczna, bo potwierdzona wspólnymi publikacjami. Natomiast **prof. dr hab. Jacek Siciński** zwrócił uwagę, że luka wynikająca z braku długoterminowych staży zagranicznych i stosunkowo niskiego poziomu współpracy międzynarodowej nie jest na tyle duża, żeby deprecjonować całość osiągnięć dr. Artura Osikowskiego.

W podsumowaniu, komisja stwierdziła, że osiągnięcia w zakresie dydaktyki, organizacji i popularyzacji nauki dr. Artura Osikowskiego spełniają wymogi stawiane kandydatom do stopnia doktora habilitowanego nauk biologicznych w dyscyplinie biologia.

Ocena końcowa

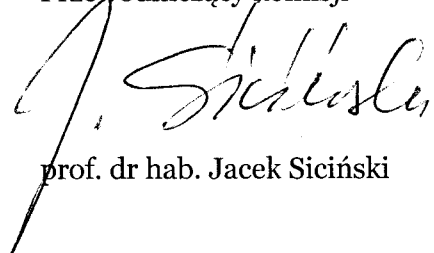
Komisja w jawnym głosowaniu (6 głosów za i 1 głosie przeciwnym) większością głosów stwierdza, że Habilitant spełnia wymogi Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. z 2017 poz. 1789). Komisja pozytywnie opiniuje i popiera wniosek dr Artura Osikowskiego o nadanie mu stopnia doktora habilitowanego nauk biologicznych w dyscyplinie biologia.

Sekretarz komisji



dr hab. Mirosława Dabert

Przewodniczący komisji



prof. dr hab. Jacek Siciński

Poznań, 25 kwietnia 2018 r.